

Tarptautinė mokslinė konferencija
Międzynarodowa konferencja naukowa
The international scientific conference

**TEISĖS ISTORIJA VERSUS ŠALTINOTYRA:
TEKSTAI, PRAKTIKOS, INTERPRETACIJOS**

Tarptautinė mokslinė konferencija, skirta iškilaus Lietuvos teisės istoriko ir šaltinotyrininko
Vytauto Raudeliūno (1930–2002) atminimui pagerbti

**HISTORIA PRAWA VERSUS ŹRÓDŁOZNAWSTWO:
TEKSTY, PRAKTYKI, INTERPRETACJE**

Międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona pamięci wybitnego
historyka prawa i źródłoznawcy Vytautasa Raudeliūnasa (1930–2002)

**LEGAL HISTORY VERSUS SOURCE STUDIES:
TEXTS, PRACTICES, INTERPRETATIONS**

The international scientific conference dedicated to the memory
of the distinguished legal historian and source scholar Vytautas Raudeliūnas (1930–2002)

2026 m. birželio 18–19 d.
18–19 czerwca 2026 r.
18–19 June 2026

Vytautas Raudeliūnas
(1930–2002)

Tarptautinė mokslinė konferencija skiriama iškilaus senosios Lietuvos teisės istoriko ir šaltinotyryninko, Lietuvos statutų tyrėjo, bibliofilo, visuomeninio Vilniaus komunizmo tribunolo (2000 m.) organizatoriaus ir teisėjų kolegijos nario, tremtinio, teisininko Vytauto Raudeliūno (1930–2002) atminimui pagerbti.

Pastaba: Po konferencijos bus vykstama į Kaišiadorių rajono Paparčių RKB parapijos kapinaites, kuriose palaidotas Vytautas Raudeliūnas (1930–2002).

Międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona jest uczczeniu pamięci wybitnego historyka dawnego prawa litewskiego i źródłoznawcy, badacza Statutów Litewskich, bibliofila, organizatora Społecznego Trybunału Komunizmu Wileńskiego (2000) oraz członka jego składu orzekającego, zesłańca i prawnika Vytautasa Raudeliūnasa (1930–2002).

Uwaga: Po konferencji odbędzie się wyjazd na cmentarz parafii rzymskokatolickiej w Poporciach (rejon koszedarski), gdzie spoczywa Vytautas Raudeliūnas (1930–2002).

The international academic conference is dedicated to commemorating the memory of Vytautas Raudeliūnas (1930–2002), an eminent historian of old Lithuanian law and source studies scholar, researcher of the Lithuanian Statutes, bibliophile, organizer of the Public Vilnius Tribunal on Communism (2000) and member of its panel of judges, deportee, and lawyer.

Note: Following the conference, a visit will be made to the Roman Catholic parish cemetery in Paparčiai, Kaišiadorys District, where Vytautas Raudeliūnas (1930–2002) is buried.

Organizatoriai:

Lietuvos valstybės istorijos archyvas / Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne / Lithuanian State Historical Archives
Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba / Urząd Naczelnego Archiwariusza Litwy / The Office of the Chief Archivist of Lithuania
Vyriausiasis Senųjų Aktų Archyvas Varšuvoje / Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie / The Central Archives of Historical Records in Warsaw
Vilniaus universitetas / Uniwersytet Wileński / Vilnius University
Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas / Wydział Historii Uniwersytetu Wileńskiego / Faculty of History of Vilnius University

Partneris:

Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy / Lithuanian Institute of History

Lietuvos valstybės istorijos archyvas
Mindaugo g. 8, LT-03107 Vilnius
Ekspozicijų ir edukacijos salė, IV aukštas

Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne
ul. Mindaugo 8, LT-03107 Wilno
Sala ekspozycyjno-edukacyjna, IV piętro

Lithuanian State Historical Archives
Mindaugo St. 8, LT-03107 Vilnius
Exhibition and Education Hall, 4th floor

2026 m. birželio 18–19 d. (ketvirtadienis–penktadienis)
18–19 czerwca 2026 r. (czwartek–piątek)
18–19 June 2026 (Thursday–Friday)

Mokslinis–organizacinis komitetas / Komitet naukowo-organizacyjny / Scientific and Organising Committee

Prof. dr. Aivas Ragauskas, pirmininkas, Vilniaus universitetas, Lietuvos valstybės istorijos archyvas / Uniwersytet Wileński, Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne / Vilnius University, Lithuanian State Historical Archives

Darius Žeruolis, Lietuvos valstybės istorijos archyvas / Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne / Lithuanian State Historical Archives

Dr hab. Jacek Krochmal, Vyriausiasis Senųjų Aktų Archyvas Varšuvoje / Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie / Central Archives of Historical Records in Warsaw

Doc. dr. Tomas Čelkis, Vilniaus universitetas / Uniwersytet Wileński / Vilnius University

Dr. Violeta Pansevič, Lietuvos valstybės istorijos archyvas / Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne / Lithuanian State Historical Archives

Doc. dr. Laima Bucevičiūtė, Vytauto Didžiojo universitetas / Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie / Vytautas Magnus University

Prof. dr hab. Andrzej Zakrzewski, Varšuvos universitetas / Uniwersytet Warszawski / Warsaw University

Doc. dr. Robertas Jurgaitis, Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy / Lithuanian Institute of History

Neringa Banevičienė, Lietuvos valstybės istorijos archyvas / Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne / Lithuanian State Historical Archives

Prof. dr. Deimantas Karvelis, Vilniaus Simono Daukanto gimnazija / Gimnazjum im. Simonasa Daukantasa w Wilnie / Simonas Daukantas Gymnasium, Vilnius

Mokslinės konferencijos kalbos: lietuvių, lenkų, anglų.
Pranešimams skiriama iki 20 min. Klausimams ir atsakymams (diskusija) – iki 5 min.
Mokslinės konferencijos transliacijos įrašas bus prieinamas „YouTube“ kanale.

Ūzyki konferencji naukowej: litewski, polski, angielski.
Na referaty przewidziano do 20 minut. Na pytania i odpowiedzi (dyskusja) – do 5 minut.
Zapis transmisji konferencji naukowej będzie udostępniony na kanale „YouTube“.

Conference languages: Lithuanian, Polish, English.
Each presentation will be allocated up to 20 minutes.
Up to 5 minutes will be reserved for questions and answers (discussion).
The recording of the scientific conference broadcast will be made available on the “YouTube” channel.

Pastaba: programoje pirmiausia nurodomas pranešimo pavadinimas ta kalba, kuria bus skaitomas. Šis pavadinimas išskiriamas pajuodintu pakreiptu šriftu.
Uwaga: w programie tytuł referatu jest najpierw podany w języku, w którym będzie on wygłaszany. Tytuł ten jest wyróżniony pogrubioną kursywą.
Note: In the programme, the title of the presentation is given first in the language in which it will be delivered. This title is highlighted in bold italics.

Programa / Program / Programme

2026 m. birželio 18 d. (ketvirtadienis) / 18 czerwca 2026 r. (czwartek) / 18 June 2026 (Thursday)

9.00–9.15 Konferencijos dalyvių registracija / Rejestracja uczestników konferencji / Registration of conference participants

9.15–9.35 Konferencijos atidarymas, sveikinimo žodžiai / Otwarcie konferencji, przemówienia powitalne / Opening of the conference, welcome speeches

Prof. dr. Valdas Rakutis, Lietuvos Respublikos Seimo narys, Lituaniškosios tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos pirmininkas / Poseł na Sejm Republiki Litewskiej, przewodniczący Komisji ds. Upamiętniania Tradycji i Dziedzictwa Lituaništycznego / Member of the Seimas of the Republic of Lithuania, Chair of the Commission for the Commemoration of Lithuanian Traditions and Heritage

Doc. dr. Inga Zakšauskienė, Lietuvos vyriausioji archyvarė / Naczelną Archiwistka Litwy / Chief Archivist of Lithuania

Dr hab. Jacek Krochmal, Vyriausiojo Senųjų Aktų Archyvo Varšuvoje direktoriaus pavaduotojas / Zastępca dyrektora Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie / Deputy Director of the Central Archives of Historical Records in Warsaw

Doc. dr. Loreta Skurvydaitė, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dekanė / Dziekan Wydziału Historii Uniwersytetu Wileńskiego / Dean of the Faculty of History at Vilnius University

Darius Žeruolis, Lietuvos valstybės istorijos archyvo direktorius / Dyrektor Litewskiego Państwowego Archiwum Historycznego / Director of the Lithuanian State Historical Archives

9.35–11.10 Pagrindiniai pranešimai / Wykłady plenarne / Keynote addresses
Pirmininkauja / Moderuje / Moderating **prof. dr. Aivas Ragauskas**

Prof. dr. Deimantas Karvelis (Vilniaus Simono Daukanto gimnazija / Gimnazjum im. Simonasa Daukantasa w Wilnie / Simonas Daukantas Gymnasium, Vilnius)

9.35–10.05 *Iškili Lietuvos teisės istorijos ir šaltinotyros asmenybė. Vytauto Raudeliūno mokslinės veiklos pėdsakais / Wybitna postać litewskiej historii prawa i źródłoznawstwa. Śladami dorobku naukowego Vytautasa Raudeliūnasa / A prominent figure in Lithuanian legal history and source studies. Tracing the Scholarly Legacy of Vytautas Raudeliūnas*

Prof. dr hab. Andrzej B. Zakrzewski (Varšuvos universitetas, Uniwersytet Warszawski, University of Warsaw)

10.05–10.35 *Dwa dekretały Trybunału Głównego Litewskiego z I połowy XVII wieku z zasobu Archiwum Głównego Akt Dawnych / Dwi XVII a. pirmosios pusės Lietuvos Vyriausiojo Tribunolo sprendimų knygos Vyriausiajame Senųjų aktų archyve / Two Books of Decrees of the Lithuanian Supreme Tribunal from the First Half of the Seventeenth Century Preserved in the Central Archives of Historical Records*

10.35–11.10 Diskusija / Dyskusja / Discussion / Refleksijos apie Vytauto Raudeliūno mokslinę biografiją / Refleksje nad biografiją nauką Vytautasa Raudeliūnasa / Reflections on the scholarly biography of Vytautas Raudeliūnas

11.10–11.40 Kavos pertrauka / Przerwa na kawę / Coffee break

I posėdis / I Sesja / I Session

Pirmininkauja / Moderuje / Moderating **dr hab. Jacek Krochmal**

Dr hab. Oleh Odnorozhenko (Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos M. S. Hruševskio Ukrainos archeografijos ir šaltinotyros institutas / Instytut Archeografii i Źródłoznawstwa Ukrainy im. Mychajła S. Hruszewskiego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy / M. S. Hrushevsky Institute of Ukrainian Archeography and Source Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine)

11.40–12.00 *Wpływ Statutów Litewskich na podstawy prawne i praktyki używania pieczęci w Ukrainie Kozackiej w XVII–XVIII wieku / Lietuvos Statutų įtaka ir antspaūdų naudojimo teisiniam pagrindams praktika Kazokų Ukrainoje XVII–XVIII amžiuje / The Influence of the Lithuanian Statutes on the Legal Foundations and Practices of Seal Usage in Cossack Ukraine in the 17th–18th Centuries*

Dr. Andželika Ščemeliova (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy / Lithuanian Institute of History)

12.00–12.20 *Pacta sunt servanda. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės XVI a. ikivedybinių sutarčių nevykdymas ir nutraukimas / Pacta sunt servanda. Niewykonywanie i rozwiązywanie umów przedmażeńskich w Wielkim Księstwie Litewskim w XVI wieku / Pacta sunt servanda: Breach and Dissolution of Prenuptial Agreements in the Grand Duchy of Lithuania in the Sixteenth Century*

Herman Breger (Nepriklausomas tyrėjas / Niezależny badacz / Independent researcher, Minskas / Mińsk / Minsk)

12.20–12.40 *Zaginione źródła dokumentalne do dziejów kościoła giedrojckiego / Prarastieji Giedraičių bažnyčios istorijos dokumentiniai šaltiniai / Lost Documentary Sources Concerning the History of the Church of Giedraičiai*

12.40–13.00 **Diskusija / Dyskusja / Discussion**

13.00–14.30 **Pietų pertrauka / Obiad / Lunch break**

II posėdis / II Sesja / II Session

Pirmininkauja / Moderuje / Moderating **dr Łukasz Gołaszewski**

Prof. dr hab. Grzegorz Błaszczyk (Adomo Mickevičiaus universitetas / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza / Adam Mickiewicz University)

14.30–14.50 *Spisy plebanów diecezji żmudzkiej (do końca XVII wieku) i wykorzystanie ich w badaniach naukowych / Žemaičių vyskupijos parapijų klebonų sąrašai (iki XVII a. pabaigos) ir jų panaudojimas moksliniuose tyrimuose / Registers of Parish Priests of the Diocese of Samogitia (to the end of the 17th century) and their use in scholarly research*

Dr Łukasz Gołaszewski (Varšuvos universitetas / Uniwersytet Warszawski / Warsaw University)

14.50–15.10 *Szesnastowieczne księgi miasta Knyszyna jako źródło poznania praktyki prawa litewskiego i magdeburskiego / XVI a. Knišino miesto knygos kaip Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Magdeburgo teisės taikymo praktikos šaltinis / The Sixteenth-Century Municipal Books of Knyszyn as a Source for Understanding the Practice of Lithuanian and Magdeburg Law*

Prof. dr hab. Lidia Korczak (Jogailos universitetas / Uniwersytet Jagielloński / Jagiellonian University)

15.10–15.30 *Kancelaria państwowa królewicza Fryderyka Jagiellończyka a zwód Tomicianów drugiej redakcji (sapieżyńsko-radziwiłłowski) / Karalaičio Frydricho Jogailaičio valstybinė kanceliarija ir antroji Tomicianų rinkinio redakcija (Sapiegų-Radvilų) / The State Chancery of Prince Frederick Jagiellon and the Second Redaction of the Tomiciana Compilation (Sapieha-Radziwiłł Version)*

15.30–15.50 **Kavos pertrauka / Przerwa na kawę / Coffee break**

III posėdis / III Sesja / III Session

Pirmininkauja / Moderuje / Moderating **prof. dr hab. Andrzej B. Zakrzewski**

Dr. Maksim Makarau (Lenkijos mokslų akademijos Tadeuszo Manteuffelio Istorijos institutas / Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk / Tadeusz Manteuffel Institute of History, Polish Academy of Sciences)

15.50–16.10 *Podstawy prawne funkcjonowania gmin żydowskich w miastach północnego wschodu Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI–XVIII w. / Žydų bendruomenių veikimo teisiniai pagrindai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės šiaurės rytų miestuose XVI–XVIII a. / The Legal Foundations of the Functioning of Jewish Communities in the Cities of Northeastern Grand Duchy of Lithuania in the 16th–18th Centuries*

Aleksandr Baniusevič (Lietuvos valstybės istorijos archyvas / Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne / Lithuanian State Historical Archives)

16.10–16.30 *Kuopos teismai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Parafianavo dvaro atvejis (XVII a.) / Sądy kopne w Wielkim Księstwie Litewskim. Przypadek dworu Parafianów (XVII w.) / Kuopa Courts in the Grand Duchy of Lithuania: The Case of the Parafianovo Estate (17th Century)*

16.30–17.00 **Diskusija / Dyskusja / Discussion**

IV posėdis / IV Sesja / IV Sesion

Pirmininkauja / Moderuje / Moderating **prof. dr hab. Lidia Korczak**

Prof. dr. hab Andrzej Rachuba (Lenkijos mokslų akademijos Tadeuszo Manteuffelio Istorijos institutas / Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk / Tadeusz Manteuffel Institute of History, Polish Academy of Sciences)

9.30–9.50 *Marszałkowie Trybunału Głównego Litewskiego w latach 1649–1668 / Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Vyriausiojo Tribunolo marsalkos 1649–1668 m. / The Marshals of the Supreme Tribunal of the Grand Duchy of Lithuania, 1649–1668*

Prof. dr. Aivas Ragauskas (Vilniaus universitetas, Lietuvos valstybės istorijos archyvas / Uniwersytet Wileński, Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne / Vilnius University, Lithuanian State Historical Archives)

9.50–10.10 *Vilniaus miesto budelio žmona – „raganos“ kankintoja. XVII a. pradžios vilnietiškos teisinės anomalijos interpretacija / Žona kata miejskiego Wilna jako wykonawczyni tortur wobec „czarownicy“. Próba interpretacji wileńskiej anomalii prawnej z początku XVII wieku / The Wife of the Vilnius City Executioner as the Torturer of an Alleged Witch: An Interpretation of an Early Seventeenth-Century Legal Anomaly in Vilnius*

Mgr. Jarosław Zawadzki (Vyriausiasis Senųjų Aktų Archyvas Varšuvoje / Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie / Central Archives of Historical Records in Warsaw)

10.10–10.30 *Nowo odnalezione litewskie źródła skarbowe z powiatu wileńskiego (poborowe z 1633 r. i podymne drugiej połowy lat 60 XVII wieku) / Naujai atrasti Lietuvos izdo šaltiniai iš Vilniaus pavieto (1633 m. žemės mokestis ir XVII a. 7-ojo dešimtmečio antrosios pusės padūmės mokestis) / Newly Discovered Records from the Vilnius County: Taxes from 1633 and the Late 1660s*

10.30–10.45 **Diskusija / Dyskusja / Discussion**

10.45–11.05 **Kavos pertrauka / Przerwa na kawę / Coffee break**

V posėdis / V Sesja / V Sesion

Pirmininkauja / Moderuje / Moderating **dr. Violeta Pansevič**

Doc. dr. Robertas Jurgaitis (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy / Lithuanian Institute of History)

11.05–11.25 *Smolensko vaivadijos seimelių deputatų veikla Lietuvos Vyriausiajame Tribunole 1717–1792 m. / Działalność deputatów sejmików województwa smoleńskiego w Trybunale Głównym Litewskim w latach 1717–1792 / The Activity of Deputies of the Smolensk Voivodeship Dietines in the Lithuanian Supreme Tribunal, 1717–1792*

Mgr. Rafał Jankowski (Vyriausiasis Senųjų Aktų Archyvas Varšuvoje / Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie / Central Archives of Historical Records in Warsaw)

11.25–11.45 *Sukcesja archiwalna Radziwiłłów w I połowie XVIII wieku / Radvilų archyvo paveldėjimas XVIII a. pirmojoje pusėje / The Archival Succession of the Radziwiłł Family in the First Half of the 18th Century*

Prof. dr. Vaida Kamuntavičienė (Vytauto Didžiojo universitetas / Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie / Vytautas Magnus University)

11.45–12.05 *Kauno magistrato aktai ir pavieto teismų knygos kaip šaltinis Kauno basijų karmelitų tyrimams XVIII a. / Akta magistratu Kowna i księgi sądów powiatowych jako źródło do badań nad karmelitami bosymi w Kownie w XVIII wieku / Records of the Kaunas Magistrate and District Court Books as a Source for Research on the Discalced Carmelites in Kaunas in the 18th Century*

12.05–12.20 **Diskusija / Dyskusja / Discussion**

12.20–13.50 **Pietų pertrauka / Obiad / Lunch break**

VI posėdis / VI Sesja / VI Sesion

Pirmininkauja / Moderuje / Moderating **doc. dr. Robertas Jurgaitis**

Viktor Kotvicki (Lietuvos valstybės istorijos archyvas / Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne / Lithuanian State Historical Archives)

13.50–14.10 *Atvykėlių iš Liublino krašto bajorų Stognevų–Ščuckių testamentai (XVII–XVIII a.) – giminės istorijos šaltinis / Testamenty szlachty przybyłej z okolic Lublina Stogniewów–Szcuckich (XVII–XVIII w.) jako źródło do historii rodu / The Wills of the Stognev–Szcucki Noble Family from the Lublin Region (17th–18th Centuries): A Source for Family History*

Dr. Ihar Hushchynski (Nepriklausomas tyrėjas / Niezależny badacz / Independent researcher)

14.10–14.30 *Advocates in the Western Provinces of the Russian Empire, 1772–1840: Adapting the Legal Tradition of the Grand Duchy of Lithuania under Russian Rule / Advokatai Vakarų Rusijos imperijos gubernijose (1772–1840): Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teisinės tradicijos pritaikymas Rusijos valdymo sąlygomis / Adwokaci w zachodnich guberniach Imperium Rosyjskiego (1772–1840): dostosowanie tradycji prawnej Wielkiego Księstwa Litewskiego pod panowaniem rosyjskim*

14.30–14.40 Diskusija / Dyskusja / Discussion

14.40–15.00 Kavos pertrauka / Przerwa na kawę / Coffee break

VII posėdis / VII Sesja / VII Sesion

Pirmininkauja / Moderuje / Moderating **Darius Žeruolis**

Dr. Dalius Viliūnas (Lietuvos kultūros tyrimų institutas / Instytut Badań Kultury Litewskiej / Lithuanian Culture Research Institute)

14.50–15.10 *Kita Lietuva Užnemunėje: lietuviškojo departamento idėja Varšuvos kunigaikštystėje (1807–1812) / Inna Litwa w regionie nadniemeńskim: idea departamentu litewskiego w Księstwie Warszawskim (1807–1812) / Another Lithuania in the Trans-Nemunas Region: The Idea of a Lithuanian Department in the Duchy of Warsaw (1807–1812)*

Dr. Violeta Pansevič (Lietuvos valstybės istorijos archyvas / Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne / Lithuanian State Historical Archives)

15.20–15.40 *Liublino senųjų aktų archyvo dokumentų migracija 1887–1919 m.: išvežti, sugrąžinti, išsklaidyti / Migracja dokumentów z Archiwum Akt Dawnych w Lublinie w latach 1887–1919: wywiezione, zwrócone, rozproszone / The Migration of Documents from the Lublin Archive of Old Records, 1887–1919: Displaced, Returned, and Dispersed*

15.40–15.50 Diskusija / Dyskusja / Discussion

15.50–16.00 Baigiamosios diskusijos / Podsumowanie obrad / Closing Remarks

